

УДК 338.24:621:311.003:005.332.4

Міняйленко І.В., ст.викладач
Васюта В.Б., к.т.н., доцент

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Кафедра економіки підприємства та управління персоналом

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Актуальність проблем енергозбереження для України безсумнівна і обумовлена відразу кількома чинниками. По-перше, показник енергоємності валового внутрішнього продукту є найбільш високим серед країн Європи, що негативно позначається на конкурентоспроможності вітчизняної продукції. По-друге, Україна – енергодефіцитна країна, яка займає одне з перших місць в світі за обсягом імпорту природного газу, який здійснюється з території однієї країни (Росії). Тому енергоефективність є питанням економічної, а отже і національної безпеки України. По-третє, низький рівень енергоефективності позначається на навколишньому природному середовищі: забруднюється атмосфера, вода і земна поверхня, а внаслідок емісії парникових газів відбувається зміна клімату.

Проблеми раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів розглядаються в роботах таких вчених як С. Аптекаря, М. Гнідого, Г. Єфімової, В. Жовтнянського, І. Заремби та багатьох інших. В цей час досить часто поняття раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, енергоощадження, енергоефективність плутаються та підміняються.

Згідно з Законом України «Про енергозбереження» під раціональним використанням паливно-енергетичних ресурсів розуміється досягнення максимальної ефективності використання природних енергетичних ресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище [2].

Енергоефективність в сфері виробництва – це характеристика устаткування, технології, виробництва або системи в цілому, що свідчить про ступінь використання енергії на одиницю кінцевого продукту. Енергоефективність оцінюється як кількісними показниками (кількість енергії на одиницю кінцевого продукту), так і якісними показниками (висока, низька). Підвищення енергоефективності досягається внаслідок реалізації організаційних і технічних заходів.

Гінзбург М. говорить, що енергоефективність – це сукупність показників, яка дає змогу порівнювати різні вироби однакового

призначення з погляду споживання енергії [5].

Ханик Я. трактує поняття енергоефективність у сфері виробництва так: «Це використання меншої кількості енергії за рахунок впровадження більш досконалих технологій або процесів» [4, с. 56].

На нашу думку, у випадках, коли йдеться про енергоефективність на виробничих підприємствах, більш точним є таке визначення: енергоефективність – це система засобів і методів, що застосовуються разом або окремо, результатом впровадження чи застосування яких є досягнення оптимального рівня енергоспоживання, балансу між витратами енергії та досягнутими виробничими потужностями.

Багато економічно розвинених країн розглядають енергоефективність, економію енергоресурсів і скорочення викидів як очевидну умову конкурентоспроможності країни на світовому ринку. В свою чергу, відомо, що підвищення енергоефективності дозволяє країнам долати тиск, який на них чинить залежність від енергоресурсів, вирішувати питання ненадійності енергопостачання, нерівності, високих цін і рахунків за енергоресурси, а також екологічної шкоди і збитків здоров'ю. Тому, власники підприємств і менеджери знають, що енергоефективність – це ключ до конкурентоспроможності компанії на відкритому ринку.

Енергоефективність виробництва дасть змогу [3, с. 152]:

- підвищити ефективність споживання паливно-енергетичних ресурсів;
- знизити енергоємність ВВП;
- прискорити здійснення структурної перебудови економіки України;
- мінімізувати залежність економіки України від імпорту енергоносіїв;
- підвищити конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світових ринках;
- забезпечити формування привабливого інвестиційного клімату;
- зменшити техногенне навантаження на навколишнє середовище.

Отже, дуже важливим є забезпечення раціонального, ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР), тобто практичне вирішення питань енергозбереження в усіх ланках національної економіки, а особливо – в сфері виробництва.

Для вирішення цих складних завдань потрібна обґрунтована науково і сприйнята суспільством довгострокова енергетична політика. Енергетична стратегія країни як державний документ, що відображає цю політику, ставить конкретні цілі та завдання, передбачає формування середовища та умов, які забезпечують їхнє виконання.

Кроком до розробки чіткої довгострокової енергетичної політики України та стратегії розвитку енергетики стало розпорядження Президента України від 27.02.01 № 42/2001-рп «Про розроблення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. та дальшу перспективу [1].

Енергетична стратегія України – це система науково обґрунтованих тверджень про пріоритети довгострокової енергетичної політики України і механізми їх реалізації. Вона конкретизує основні напрями, цілі та завдання енергетичної політики України до 2030 р. з урахуванням тенденцій геополітичного, макроекономічного, соціального і науково-технічного розвитку країни, передбачає створення середовища і умов для їхнього досягнення. Енергетична стратегія України визначає роль та місце енергетики в житті країни і відповідно вимоги держави і суспільства до енергетичного сектора.

Метою і найвищим пріоритетом Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. є забезпечення максимального ефективного розвитку енергетики для підвищення якості життя населення країни до рівня кращих світових стандартів. У зв'язку з цим метою Енергетичної стратегії є визначення шляхів і створення умов для безпечного, надійного, ефективного та сталого функціонування енергетичного сектора. Згідно з цим в Енергетичній стратегії виділяється низка пріоритетних завдань [10], які наведені на рисунку 1.

Рисунок 1 – Пріоритетні завдання в Енергетичній стратегії України

«Енергетична стратегія України на період до 2030 року» була прийнята 15 березня 2006 року [1]. В ній прогнозованим розвитком економіки держави до 2030 року визначено три періоди:

- до 2010 р. – період структурної перебудови інноваційного напрямку;
- 2011-2020 рр. – період випереджального розвитку традиційних галузей сфери послуг в економіці України. У ці періоди формуються підвалини постіндустріального способу виробництва;
- у період 2021-2030 рр. прогнозується завершення переходу до постіндустріального суспільства з характерною зміною структури економіки.

Стратегічна мета другого періоду (2011-2020 рр.) – формування єдиної промислової системи країни як органічної частини європейського простору, що використовує всі переваги своєї ресурсної бази, технологій, високорозвиненого інтелектуального потенціалу нації. Цей період визначається як інвестиційно-інноваційний і характеризується переходом на капіталомісткий шлях розвитку зі значними обсягами капіталовкладень у докорінну реконструкцію всіх галузей промисловості. При цьому передбачається широко використовувати накопичений потенціал ресурсів для інвестування.

Тому, розробка енергоефективних проектів на підприємствах України – це основний засіб досягнення стратегічної мети другого періоду.

Підвищення енергоефективності досягається внаслідок реалізації організаційних і технічних заходів. Тому існує необхідність розробки портфеля високоефективних енергозберігаючих проектів. Під час формування портфеля проектів вдається врахувати стратегічні цілі, розставити потрібні пріоритети для проектів, робіт. На виконання виробничих, економічних задач та всієї цільової функції направлений увесь процес управління портфелями проектів.

Портфель проектів в енергетичній галузі – це набір проектів в цій галузі, скомпонованих задля забезпечення сталого її розвитку, забезпечення електричною та тепловою енергією внутрішніх потреб національної економіки та населення, здійснення експорту продукції [6].

В таблиці 1 охарактеризовані портфелі проектів в енергетичній галузі за наступними типами класифікації.

Під час формування проектів в енергетичній галузі враховується технічна політика компанії та на базі цього розробляється план переоснащення та реконструкції обладнання, капітального будівництва об'єктів енергетичної галузі, здійснюється пошук джерел фінансування для розроблених проектів.

Фінансування проекту – це забезпечення проекту ресурсами, до складу яких включено як грошові кошти, так і виражені в грошовому еквіваленті інші інвестиції, а саме основні та обігові кошти, майнові права й нематеріальні активи.

Одним із джерел фінансування енергоефективних проектів промислових підприємств є отримання грантової підтримки від міжнародних донорських організацій.

Таблиця 1 – Види портфелів проектів в енергетичній галузі

Назва	Коротка характеристика
Великі та довгострокові портфелі проектів	Будівництво АЕС, ГЕС, ТЕС, ТЕЦ та інших об'єктів енергетики, встановлення ЛЕП
Малі, короткострокові портфелі проектів	Реконструкція, технічне переоснащення, налагодження нових потужностей для енергетичних об'єктів
Технічно складні	Будівництво генеруючих та акумулюючих об'єктів
Міжнародні портфелі	Участь в будівництві, постачання відповідного обладнання, забезпечення кваліфікованими спеціалістами, інвестування, участь в інноваційних розробках
Бездефектні портфелі проектів	Всі проекти, пов'язані з реконструкцією, модернізацією, будівництвом енергетичних об'єктів
Галузеві портфелі проектів	Практично всі проекти та портфелі проектів розглядаються крізь призму галузевих особливостей та специфікацій, що властиві для зазначеного напрямку
Керовані	Особливості галузі вимагають щоденного контролю для безперебійного постачання споживачів енергією в потрібній кількості, необхідної якості з урахуванням раціонального використання ресурсів

Тому виникає потреба в дослідженні поняття «грант», та умов і процедури отримання грантових коштів.

У різних джерелах поняття грант трактується по-різному. Загалом, можна сказати, що грант – це безоплатні та безповоротні фінансові або інші ресурси, які надаються донором на конкурсній основі юридичним, фізичним особам і міжнародним організаціям для реалізації заявленого проекту в тій чи іншій сфері діяльності [7].

Кожен грант потребує економічного і фінансового обґрунтування вартості реалізації його складових. Характер гранту визначає коло грантодавчих організацій. Під грантодавчою організацією розуміється установа, яка на безоплатній і безповоротній основі надає фінансову, матеріальну чи технічну допомогу іншим організаціям та установам для вирішення певних соціальних, економічних чи інших проблем у відповідності з чітко визначеними правилами і пріоритетами. До таких належать державні фонди та організації, міжнародні організації, приватні фонди та організації, посередницькі організації [8].

У сучасний період складно розраховувати на підтримку з боку державних фондів та установ. Тому можна розглядати лише грантове фінансування з боку міжнародних організацій, до яких зокрема належать Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Інститут місцевого розвитку, Світовий Банк, Програма розвитку ООН, Програма TACIS (табл.2).

Таблиця 2 – Міжнародні організації, що підтримують проекти з економічного розвитку в Україні

Назва	Характеристика її діяльності
-------	------------------------------

міжнародної організації	
1	2
Європейський Банк Реконструкції та Розвитку	<p>Постійний офіс ЄБРР в Україні відкрився в квітні 1993 року. Одним з головних завдань ЄБРР в Україні є покращення інвестиційного клімату. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) є найбільшим інвестором в Україні.</p> <p>Банк надає підтримку в самих різних сферах та галузях, приділяючи особливу увагу фінансовому сектору, а також малим та середнім компаніям. До пріоритетних для ЄБРР напрямків також належить сільське господарство та інфраструктура, в тому числі транспорт і такі муніципальні послуги, як забезпечення електричним струмом та телекомунікації. ЄБРР здійснює фінансування проектів банків, промислових підприємств, новоутворень та фірм, що вже давно існують. Також банк співпрацює з підприємствами державної форми власності з метою підтримки приватизації, реструктуризації держпідприємств та покращення комунальних послуг.</p>
Інститут місцевого розвитку	<p>29 червня 2004 р. було засновано Всеукраїнську благодійну організацію «Інститут місцевого розвитку», яка продовжить реалізацію проекту «Реформування тарифів та реструктуризація комунальних підприємств в Україні» в інших містах України.</p> <p>Місією Інституту є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства через всебічну організаційну, інформаційну, просвітню, методичну, матеріальну, фінансову та технічну підтримку місцевого розвитку та соціально-економічного реформування житлово-комунального господарства в Україні.</p>
Світовий Банк	<p>Україна вступила до Світового Банку у вересні 1992 року. З того часу Світовий Банк підтримував програму діяльності уряду України, надаючи позики на реформування державного сектора, здійснення реформ в аграрному, енергетичному, фінансовому та соціальному секторах, приватизацію та реструктуризацію підприємств, а також гранти на охорону довкілля.</p> <p>Світовий Банк має наступні напрямки діяльності в Україні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підтримка інтеграції України з Європейським Союзом; - сприяння зміцненню економіки України; - підтримка рівного доступу українців до освіти; - допомога боротьбі з ВІЛ/СНІД та туберкульозом в Україні; - підтримка створення в Україні сприятливого середовища для діяльності малих підприємств; - сприяння використанню чистих джерел енергії в Україні; - підтримка сільгоспвиробників та населення в сільських місцевостях України; - сприяння підтримці найбільш вразливих верств населення; - сприяння захисту довкілля в Україні; - підтримка розвитку громадянського суспільства в Україні.

Продовження таблиці 2

1	2
---	---

Програма TACIS	<p>Програма Європейського Союзу TACIS – програма підтримки СНД була створена у 1991 році з метою прискорення процесу економічних реформ та демократизації в країнах СНД.</p> <p>TACIS передає ноу-хау самого широкого спектру, які мають державні та приватні організації, що дозволяє використовувати досвід як ринкової економіки так і демократії з професійними навичками та знаннями на місцях.</p> <p>До найбільш важливих сфер діяльності TACIS належать наступні напрямки: підвищення якості ядерних пристроїв та захист навколишнього середовища, реструктуризація підприємств, розвиток приватного сектору, реформа державного управління, сільське господарство, енергетика та транспорт.</p>
Система ООН в Україні та Програма розвитку ООН	<p>До сфер діяльності ПРООН належать:</p> <p>а) Енергія та навколишнє середовище:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) муніципальна програма сталого розвитку; 2) пом'якшення зміни клімату в Україні шляхом підвищення енергоефективності системи централізованого теплопостачання; 3) оцінка національного потенціалу в сфері глобального екологічного управління в Україні; 4) збереження унікального біологічного різноманіття та зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище регіо Українських Карпат; 5) програма ПРООН-ГЕФ екологічного оздоровлення басейну Дніпра. <p>б) ВІЛ/СНІД;</p> <p>в) Державне управління за участі громадян;</p> <p>г) Запобігання кризи та її подолання;</p> <p>д) Подолання бідності.</p>

Більшість цих організацій своїми пріоритетними напрямками вважає підтримку енергоефективних проектів на промислових підприємствах України.

До проектів, які можуть підтримати міжнародні донорські організації, часто висувають такі вимоги:

- співфінансування з місцевих джерел;
- розвиток партнерських відносин і залучення до реалізації проектів усіх зацікавлених сторін: представників органів влади, неурядових організацій, бізнесу;
- можливість продовження проектів по закінченню їх фінансування за рахунок грантових коштів.

Етапи реалізації грантових програм [8] наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 – Етапи реалізації грантових програм

Назва етапу	Сутність
-------------	----------

1	2
I. Оголошення конкурсу	Зазначаються програмні пріоритети та перелік можливих заходів, вимоги до заявників, структура проектної заявки та вимоги до бюджету кошторису проекту, перелік необхідних додатків, строки прийому та розгляду проектів. ЄС та інші донори час від часу публікують на своїх веб-сторінках оголошення про конкурси проектів в різних сферах. Для кожного такого конкурсу існують окремі пріоритети, обсяги грантів та критерії відбору.
II. Отримання проектних заявок донорською організацією	Необхідно чітко дотримуватись вимог в процесі підготовки заявки. Будь-яку пропозицію, що неповністю відповідає всім критеріям та шаблону заявки, буде відхилено. Всі заявки мають подаватись виключно англійською мовою. Заявка на фінансування подається у вигляді проекту. Як правило, проектні заявки складаються на підставі аплікаційних форм. Аплікаційна форма (специфічна форма анкети) являє собою набір розділів, висвітлення яких є обов'язковим.
II. Розгляд поданих проектних заявок	Розгляд відбувається в кілька етапів на засіданні програмної ради. На першому етапі проекти перевіряються менеджерами програми з погляду їхньої відповідності пріоритетам програми грантів і правильності оформлення документів. На другому етапі проекти розглядаються членами спеціальних експертних комісій, що приймають рішення про фінансування. На третьому етапі проекти затверджуються директором. В окремих випадках ця процедура буває ще більш складною. Як правило, процедура розгляду проектів (з моменту подачі заявки до початку фінансування) займає від трьох до 12 місяців.
IV. Прийняття рішення щодо фінансування відібраних проектів	Учасників відповідного конкурсу повідомляють про результати розгляду їх проектних пропозицій листом, а інформацію про переможців додатково оприлюднюють на веб-сторінках міжнародних донорських організацій
V. Підписання грантової угоди із головними виконавцями проектів, зазначеними у проектних заявках	Грантова угода відображає обов'язки грантоотримувача щодо здійснення проекту і вимоги донорської організації щодо управління коштами гранту, визначає остаточний бюджет, а також план отримання виплат і надання звітів про реалізацію проекту
VI. Реалізація проектів	Виконання запланованих заходів, їх фінансування та досягнення результатів
VII. Подання грантоотримувачем описових і фінансових звітів	Проміжні звіти повинні містити інформацію про хід реалізації конкретного етапу проекту з описом безпосередніх результатів окремих заходів. Кінцеві звіти повинні містити опис досягнень та впливу проекту на навколишнє середовище.
VIII. Моніторинг та оцінювання кінцевих результатів реалізації проектів	Участі в заходах проекту, аналіз поданих описових і фінансових звітів, здійснення візитів до організацій, проведення зустрічей із працівниками проекту та їхніми партнерами

Конкурс на отримання грантової підтримки енергоефективних проектів має наступні пріоритети:

- скорочення енергоспоживання шляхом модернізації енергоємної комунальної або муніципальної інфраструктури;
- підвищення якості послуг для громади шляхом покращення ефективності відповідної інфраструктури, що споживає енергію;
- просування кращих практик розробки та впровадження енергоефективних проектів, використовуючи дані енергоаудитів до та після

реалізованих заходів для демонстрації реальної економії та доцільності цих проектів;

- підвищення надійності енергопостачання на рівні громади;
- сприяння скороченню викидів.

Грантові програми міжнародних донорських організацій загалом позитивно впливають на економічний розвиток. Але є й свої недоліки грантового механізму фінансування економічного розвитку (табл. 4).

Таблиця 4 – Переваги та недоліки грантового фінансування економічного розвитку підприємства

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none">- підвищення конкурентоспроможності підприємств-отримувачів грантів, оскільки вони конкурують між собою за отримання грантових коштів, а отже й за нові інвестиції, робочі місця;- посилення інвестиційних позицій підприємства та збільшення його можливостей у залученні інших зовнішніх ресурсів;- гармонізація ідей і намірів ключових гравців у сфері економічного розвитку: через вимогу міжнародних донорських організацій будувати партнерство при реалізації проектів;- отримання грантів на надає підприємствам потужний інструмент для впливу на економіку, не обмежує їх майбутніми зобов'язаннями щодо повернення отриманих ресурсів та не збільшує боргове навантаження на бюджет.	<ul style="list-style-type: none">- переорієнтація політики у сфері економічного розвитку відповідно до програмних пріоритетів міжнародних донорських організацій, які можуть не узгоджуватись із місцевими потребами;- співфінансування грантових проектів з місцевих джерел може призводити до зменшення обсягів фінансування інших важливих проектів і програм;- формування в місцевих органах влади, інших грантоотримувачів залежності від грантових ресурсів і пасивність у використанні інших механізмів фінансування економічного розвитку.

Незважаючи на виявлені недоліки, на сьогоднішній день грантове фінансування є основним джерелом реалізації енергоефективних проектів.

Підприємство ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» єдине в Україні та одне з найбільших в СНД спеціалізоване підприємство з виробництва гальмівної апаратури, призначеної для вантажних автомобілів типу КрАЗ, КамАЗ, МАЗ, БелАЗ. Воно є провідним підприємством в Полтавському регіоні, тому проблеми розробки енергоефективних проектів та процедуру отримання грантового фінансування для їх реалізації розглянуто саме на ньому.

Досліджуване підприємство є досить енерговитратним. Динаміка фактичних витрат на придбання енергоносіїв для виробництва ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» за 2013-2015 роки свідчить про їх зростання, що відповідно впливає на збільшення енергоемності продукції.

Витрати на енергоносії з року в рік зростають, що відповідно, впливає на збільшення енергоемності продукції (рис. 2).

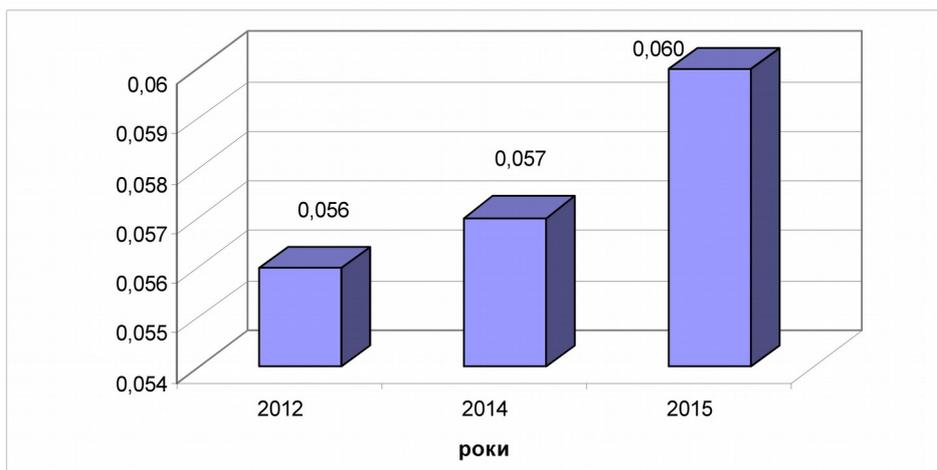

Рисунок 2 – Динаміка енергоємності виробництва продукції ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» за 2013-2015 роки

Так з 2013 року по 2015 рік енергоємність продукції зростає на 7,1%, що відповідно негативно впливає на цінову політику підприємства.

Високі показники енергоємності продукції пов'язані з тим, що використання енергоресурсів в основному перевищує допустиму норму, особливо при використанні газу.

Для вирішення проблем перевитрат енергетичних ресурсів на ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» було сформовано портфель енергоефективних проектів, який враховує технічні та технологічні особливості досліджуваного підприємства.

Перший енергоефективний проект – це модернізація та ремонт технологічного обладнання, який включив модернізацію токарних верстатів, верстата багатоцільового, та систем обліку споживання електроенергії та води. Другий проект – оптимізація використання енергоресурсів, що включив в себе заміну використання пари на електричний підігрів, придбання автономних компресорів у цехи, придбання твердопаливних котлів, придбання трансформаторів. Третій проект – виробництво та реалізація гальмівної апаратури для вагонів залізничного транспорту.

Найбільш доцільним для підприємства ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» буде реалізація другого проекту. Він відповідає всім критеріям програми TACIS, оскільки спрямований на економію паливно-енергетичних ресурсів та збереження навколишнього середовища шляхом зменшення викидів у атмосферу. Оскільки виробництво продукції на даному підприємстві є досить енергомістким, в першу чергу мова йтиме про придбання твердопаливних котлів. Тому планується реалізувати представлений ним проект саме в рамках програми TACIS.

Для участі в конкурсі було заповнено заявку визначеної форми.

I. ПРОЕКТ

1.1. Назва «Оптимізація використання енергоресурсів»

1.2. Місце виконання Україна, м. Полтава

Країна (країни), регіон (регіони), місто (міста)

1.3. Вартість проекту та сума, яку заявник просить у Європейської Комісії

160000 Є

Таблиця 5 - Розрахунок суми, яку заявник просить у Європейської Комісії

Загальна прийнятна вартість проекту	Сума, яку заявник просить у Європейської Комісії (максимум 160 тисяч євро)	% загальної прийнятної вартості проекту (максимум 80%)
4809300/19,1=251796 євро	160 000 євро	160000/251796*100=64%

Примітка. Відсоток загальної прийнятної вартості проекту обчислюється шляхом ділення суми, яку заявник просить у Європейської Комісії, на загальну прийнятну вартість проекту, та множення результату на 100.

1.4. Резюме

Таблиця 6 - Резюме енергоефективного проекту

Назва складової резюме	Характеристика
Тривалість проекту	12місяців
Цілі проекту	Загальна ціль: зменшення затрат паливно-енергетичних ресурсів держави та збереження навколишнього середовища міста Полтава. Конкретна ціль: зменшення енергоємності продукції за рахунок зниження витрат газу на її виробництво, шляхом переходу на альтернативний вид палива – «тверде паливо».
Партнер (партнери)	Постачальник твердопаливних котлів «Ройск-Львів».

Продовження таблиці 6

Очікувані результати	Заміна використання газових котлів на твердопаливні. Це дасть змогу зекономити на витратах при придбанні твердого палива, забезпечить економію і збереження енергоресурсного комплексу держави.
Основні заходи	Придбання твердопаливних котлів для підприємства.

1.5 Цілі

Загальна ціль полягає в зменшенні рівня затрат паливно-енергетичних ресурсів держави для виробництва всієї продукції на підприємстві ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» та збереження навколишнього середовища міста Полтава завдяки переходу на тверде паливо, яке є більш екологічним, ніж використання газу. Для того, щоб досягти поставленої цілі, підприємству необхідно переналаштувати свою виробничу діяльність на використання твердопаливних котлів замість тих, що існують на підприємстві.

Опишіть загальну ціль (цілі), на сприяння досягненню якої спрямований проект, і конкретну ціль, яку планується досягти завдяки проекту.

1.6 Докладний опис заходів

Придбання твердопаливного котла на підприємстві передбачається в 2015 році та ще одного в 2016 році. Вартість одного котла складає 1642 тис. грн або 85969 євро. Підприємство потребує фінансування покупки першого котла в 2015 році. Тому сума гранту, яку зможе надати Європейська Комісія складає саме 64% від загальної вартості проекту. Постачальником твердопаливних котлів є «Ройск-Львів». Дана фірма надасть промислові котли марки СС-1500, максимальна теплова потужність яких 1500 кВт. Один такий котел зможе отопити приміщення площею 17000 м² (при висоті стелі 3,5 м).

Опалення твердим паливом – це використання дров, вугілля, торф'яних брикетів та інше. Для України, цей вид опалення дуже перспективний. Оскільки ціна на газ та електроенергію постійно зростає, підприємству ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» доцільніше використовувати під час виробництва продукції саме такий вид опалення. Він є набагато дешевшим і абсолютно екологічним. Тому це дасть змогу зберегти паливно-енергетичні ресурси країни та підтримувати екологічну безпеку міста Полтава.

Необхідно надати назву та докладний опис кожного запланованого заходу з зазначенням результату, обґрунтовуючи вибір даних заходів і уточнюючи, де треба, роль кожного партнера (або компаньйонів чи субпідрядників) у даних заходах.

I. PROJECT

1.1. Name “Optimization of the using energy resources”

1.2. Place of implementation Ukraine, Poltava

1.3. The value of the project and the amount, that applicant has to asks at the European Commission

160000 EUR

Calculation of the amount that applicant has to asks at the European Commission

Total value of the project	The amount that applicant has to asks at the European Commission (up to 160 ths EUR)	% acceptable project value (up to 80%)
4809300/19,1=251796 EUR	160 000 EUR	160000/251796*100=64%

1.4. Resumes

Name of the part resumes	Characteristic
The project duration	12months
The project goals	General objective: reducing the costs of fuel and energy resources and the preservation of environment Poltava.

	Specific objective: reducing the energy intensity of production, through cost reduction of gas for their production, by transition production on the alternative fuel - solid fuel.
Partners	Provider of solid fuel boilers "Rooyek Lviv."
Expected results	Replacing gas fired boilers with the solid boilers. This allow to save on cost for solid fuel, and also provide economy and preservation of energy resources of our country.
Key measures	Purchase of of solid fuel boilers for the enterprise.

1.5. Goals

General objective is to reduce the cost of of fuel and energy resources of the state for the production of all products at Public Joint Stock Company «Poltava Automobile Unit Plant» and preservation of environment Poltava due to the transition on solid fuel, which is more environmentally friendly than gas. In order to goal, the company needs to reconfigure their production activities on the using of solid fuel boilers, instead those, which existing in the enterprise.

1.6. A detailed description of the measures

Purchase of solid fuel boilers in the enterprise is expected in 2015 and another in 2016. Price of the first boiler is 1642 ths UAH or 85 969 EUR. Enterprise needs to finance the purchase of the first boiler in 2015. Therefore, the grant, which can provide the European Commission, is 64% of the project cost. The Supplier of solid fuel boilers is "Rooyek Lviv." This company provides industrial boilers brand CC-1500, the maximum thermal capacity 1500 kW. One such boiler can heat a building area of 17,000 m² (with a ceiling height of 3.5 m).

II. ЗАЯВНИК

Таблиця 7 - Ідентифікаційна інформація про заявника [9]

Повна юридична назва:	Публічне акціонерне товариство «Полтавський автоагрегатний завод»
Скорочення:	ПАТ «ПААЗ»
Національна належність:	українська
Юридичний статус:	Є юридичною особою
Офіційна адреса:	вул. Зіньківська, 57, м. Полтава, Україна, 36009.
Телефон: код країни + код міста + номер	+38 (0532) 53-41-41, 53-62-25
Факс: код країни + код міста + номер	+38 (0532) 53-41-45, 50-91-22, 50-91-23
Електронна пошта організації:	e-mail: sekretarpaaz@gmail.com

Веб-сайт організації:	http://www.paaz.com.ua
Контактна особа з цього проекту:	Генеральный директор ПАО «ПААЗ» Литовченко Андриан Павлович
Телефон контактної особи:	+38(0532) 53-41-41
Банківські реквізити заявника	р/с 260070001211 в філії «Полтавське РУ» ПАТ «Банк «Фінанси і кредит» МФО 331832, код 00232124 ІНН № 002321216328 Св. № 200039367

II. APPLICANT

Identity of the applicant

Full name :	Public Joint Stock Company «Poltava Automobile Unit Plant»
Abbreviation:	PJSC «PAUP»
Національна належність:	Ukrainian
Legal status:	Is the legal entity
Official address:	36009, Ukraine, Poltava, Zinkivska st., ap 57
Telephone: country code + city code + phone	+38 (0532) 53-41-41, 53-62-25
Fax: country code + city code + phone	+38 (0532) 53-41-45, 50-91-22, 50-91-23
e-mail:	e-mail: sekretarpaaz@gmail.com
Website:	http://www.paaz.com.ua
Contact person:	President PJSC «PAUP» Litovchenko Andryan
Phone contact:	+38(0532) 53-41-41
Banking details :	s/a 260070001211 branch "Poltava RU" JC "Bank" Finance and Credit" MFO 331832, code 00232124 TIN 002321216328 Cer.200039367

III. КОНТРОЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК

Таблиця 8 – Контрольний перелік компонентів та критеріїв для перевірки перед надсиланням заявки на конкурс

ПЕРЕД ТИМ, ЯК НАДСИЛАТИ СВОЮ ПРОПОЗИЦІЮ, ПЕРЕВІРТЕ ПОВНОТУ КОЖНОГО З НАСТУПНИХ КОМПОНЕНТІВ ТА ВІДПОВІДНІСТЬ НАВЕДЕНИМ НИЖЧЕ КРИТЕРІЯМ:	Заявник		Європейська Комісія	
	Так	Ні	Так	Ні
Використана відповідна форма заявки на грант, опублікована для даного конкурсу пропозицій	✓			
Пропозиція оформлена в друкованому виді англійською мовою	✓			
Подано один оригінал і 5 копій	✓			
Додано дискету або компакт-диск	✓			
Бюджет представлений у потрібному форматі, розрахований у євро	✓			
Тривалість проекту дорівнює 12 місяцям (максимально можливому терміну)	✓			
Запитуваний внесок дорівнює 160 тисячам євро (максимально можливій сумі)	✓			
Запитуваний внесок дорівнює 55% загальної прийнятної вартості	✓			
Декларація заявника заповнена й підписана	✓			

III. CONTROL LIST

Control list of components and criteria for checking before sending the the application to the competition

BEFORE YOU SEND YOUR OFFER, CHECK EACH OF THE COMPONENTS AND CONFORMITY ACCORDING TO THE NEXT CRITERIA:	Applicant		European Commission	
	Yes	No	Yes	No
Used in accordance the grant application form, published for this competition offers	✓			
Offer executed in printed form in English	✓			
Posted one original plus 5 copies	✓			
Added floppy disk or CD	✓			
The budget represented in the correct format, calculated in EUR	✓			
The project duration is 12 months (the maximum term)	✓			
The requested contribution is equal to 160 ths EUR(the maximum amount)	✓			
The requested contribution is equal to 55% of the total value	✓			
Declaration filled and signed by the applicant	✓			

Розроблені документи дозволять отримати грантове фінансування в рамках програми TACIS.

У разі позитивного рішення Європейська Комісія надасть грант в розмірі 160 тис. євро для придбання одного твердопаливного котла, а це 64% від вартості усього проекту, тому підприємству потрібно буде профінансувати придбання ще одного котла. Сума затрат при цьому складе 1731,35 тис. грн.

Твердопаливні котли працюють до 15 років, а період окупності у них досить малий. Тому, хоч початковий вклад на реалізацію такого заходу є високим, наявна економія допоможе швидко окупити понесені затрати.

Якщо проект реалізувати, а використання газу замінити використанням дров, то фактичні витрати на придбання енергоносіїв знизяться на 89,74%.

Разом з тим, був проведений розрахунок енергоемності виробництва після впровадження заходів, а її величина помітно зменшилась порівняно з тією, яка була до розгляду проекту (рис. 3).

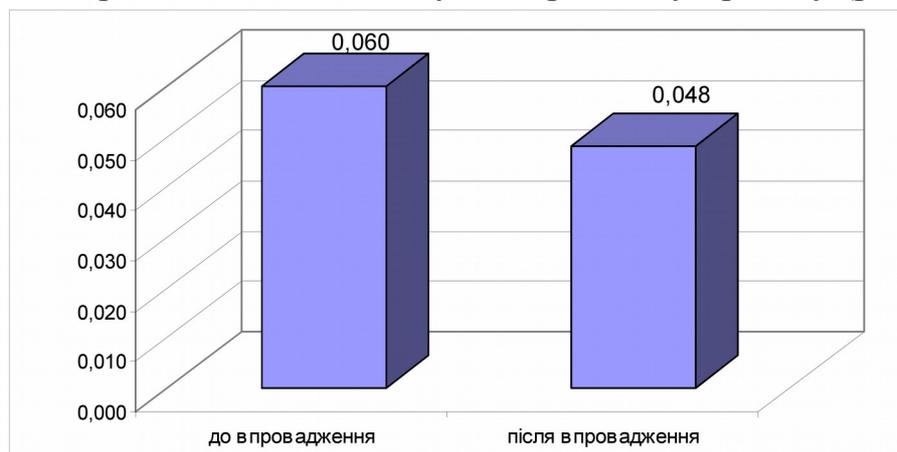

Рисунок 3 – Динаміка енергоемності виробництва продукції ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» до і після впровадження енергоефективного проекту

Замінивши використання газу на дрова, на підприємстві спостерігається зменшення затрат на енергетичні ресурси під час виготовлення продукції.

За умови ж отримання грантової допомоги на реалізацію проекту «Оптимізація використання енергоресурсів» та придбання на підприємстві твердопаливних котлів економічний ефект складе 5249,97 тис. грн.

Отже, впровадження енергоефективного проекту за рахунок грантового фінансування на підприємстві має наступні результати:

- енергоемність продукції знизилась, і тим самим вона стала більш конкурентоспроможною як на внутрішньому, так і на зовнішньому

- ринках;
- отримання економії паливно-енергетичних ресурсів країни вцілому;
 - сприяння збереженню навколишнього середовища міста Полтава;
 - зменшення витрат підприємства, пов'язаних з придбанням енергоносіїв для виробничого процесу;
 - просування підприємства шляхом євроінтеграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. № 145. Режим доступу: [<http://search.ligazakon.ua>].
2. Закон України «Про енергозбереження» № 74/94 ВР від 1 липня 1994 року (зі змінами та доповненнями від 16.10.2012). Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/94>.
3. Жовтянський В. А. Стратегія енергозбереження в Україні [Текст]: Аналітично-довідкові матеріали: У 2-х т. / ред. В. А. Жовтянський. Т. 1: Загальні засади енергозбереження / А. А. Долінський [і ін.], 2008. – 510 с.
4. Ханик Я. М. Енергозбереження [Текст]: Навчальний посібник для студентів вузів. 4.1: Термодинаміка, 2009. – 206 с.
5. Гінзбург М. Д. Нотатки термінолога. Що таке енергоефективність? // Ринок інсталяцій, 2008. – № 5. – С 54-56.
6. Жовтянський В.А. Удосконалення механізмів енергозбереження у розрізі ринкових перетворень в Україні// Регіональний Європейський форум. Доповіді. 16-19 травня 2010 р. – Київ: Всеукраїнський енергетичний Комітет. – 2010. – Т.1. – С.123-134.
7. Колосов А. Гранты в Украине [Текст]: Потенциальные зарубежные доноры инвестиций / А. Колосов // Посредник. – 2008. – 18 мая. – №20. – С. 14; Посредник. – 2008. – 25 мая. – № 21. – С. 14.
8. Мороз В. Практические возможности получения инвестиций, грантов и кредитов для предприятий разных форм собственности [Текст] / Мороз В. // Україна-BUSINESS. – 2008. – 30 квіт. (М7). – С. 13; Україна-BUSINESS. – 2008. – 7 Трав.(N18). – С. 13.
9. Офіційний сайт ПАТ «ПААЗ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.paaz.com.ua>.
10. Петренко І. Енергоефективність в Україні. Підсумки року. [Електронний ресурс]. / І. Петренко // Електронний журнал енергосервісної компанії «Екологіческие Системы». 2011. – № 4. Режим доступу: <http://ua-energy.or>